

Føroyar aftur miðdepil í alheims politikkinum

Vitjanin hjá amerikansku sendikvinnuni í Keypmannahavn, skapti kjak um Føroyar á fleiri pallum – eisini í Føroyum

ÁRNI GREGERSEN

GREINING: Neyvan var tað av tilvild, at amerikanska sendikvinnan í Keypmannahavn, Carla Sands, sjálv sjeypa vitjaði her í Føroyum í hesi vikuni.

Tað elvdi eisini til kjak – bæði her í Føroyum og í danska ríkinum sum heild, men kanska var tað ikki bara hennara skyld.

Landsstýrismaðurin við uttanlandsmálum, Jenis av Rana, var ein onnur orsök til at andstøðupolitikkararnir her í landinum vaknaðu úr sumardvala og róptu varskó.

Hyggja vit afturá vitjanina, so er torført at fáa at vita, hvat Carla Sands og henna fylgi vildu í Føroyum.

Alment segði hon tað, sum sendifólk og politikkarar vanliga gera. Hetta var ein kurteisisvitjan, sum skal gera tað lættari hjá føroyingum og amerikamonnum at samskifta í framtíðini.

Men amerikanska sendikvinnan í Keypmannahavn hevur áður verið rættuliga opinskárað. Til dømis, tá ið tað snýr seg um at útbyggja fjarskiftisnetið í Føroyum til 5G.

Hon hevur sagt, at tað ikki er rætt, at Føroyar byggja víðari uppá Huawei-netið, sum longu er her, tí talan er um kinverska teknologi, sum stjórnin í Kina

hevur atgongd til. Og talan er um eitt totalitert stýri.

Skal kunnast

Her á landi vóru tveir limir í uttanlandsnevndini, Høgni Hoydal, Tjóðveldi, og Heðin Mortensen, Javnaðarflokkurin, úti við hvøssum atfinngingum ímóti, at uttanlandsnevndin hjá Løgtinginum ikki var kunnað um, at sendikvinnan kom á vitjan.

Aftaná siga teir, at tað er møguligt, at stýrisskipanin ikki áleggur landsstýrismanninum við uttanríkismálum at kunna nevndina, hvørja ferð hann tosar við ein útlandskan seendiharra, men í hesum føri tykist prátið at hava verið rættuliga ítøkiligt.

Grundleggjandi finnast teir eisini at landsstýrinum fyri ikki nóg væl at kunna uttanlandsnevndina, sum heild og vísa til dømi, tá ið Bárður á Steig Nielsen, løgmaður, boðaði frá, at spurningurin um fjarskiftisveitarar nú knappliga er vordíð ein trygdarpolitiskur spurningur.

Ilt er sjálvandi at vita, hvat umboðini fyri samgonguna í uttanlandsnevndini halda um hendan spurningin, men spyr ein í krókunum og lurtar á vatnrørnum, so eru samgongulimir heldur ikki heilt nøgdir við kunningina frá landsstýrinum.

Kringvarpið spurdi ein av páp-

Carla Sands, amerikansk sendikvinna, elvdi til kjak.

unum at stýrisskipanarlógini, Bjørn á Heygum, advokat, hvat hann helt um málið. Hann svaraði ógvuliga greitt, at júst í hesum málinum hevur landsstýrismaðurin gjørt rætt sambært lógini.

Arktis

Í politisku skipanini, bæði í Føroyum og aðrastaðni, ivast ongin í, at stóri áhugin fyri Føroyum kemst av okkara parti í Arktis.

Stórveldini vilja øll hava part í ovasta partinum á klótuni og

royna at finna vegir inn. Ein vegur er sjálvandi at finna sær vinir í økinum.

Her liggja Føroyar sera væl fyri sum eitt portur til Arktis. Millum annað tí nevndi landsstýrismaðurin við uttanríkismálum, Jenis av Rana, í samrøðu við FM1, at áhugi er fyri einum maritimum depli í Føroyum, har til dømis amerikanska skip kunnu leggja inn.

Hetta var í fyrstu atløgu uppfatað, sum um landsstýrismaðurin tosaði um eina flota-

støðu, men sjálvur greinaði hann tað til, at hetta var fyri øll skip – og heldur ikki bert amerikansk.

Hvussu hetta bleiv til poilitikk í Føroyum, hongur saman við, at okkara politikkur er býttur millum samgongu og andstøðu.

Sjálvt um tey øll tosa um breiðar semjur, so er hetta mjørkatos.

At vit higartil hava havt felags stev í uttanlandsnevndini heldur sjálvandi ikki fram, tá ið man á øllum øðrum økjum er í sjálvdrátti. Tingini hanga saman.

Høgni Hoydal fanst at kunningini.

Stýrisskipanarlógin sigur soleiðis um, nær landsstýrismaðurin skal søkja slr ráð í uttanlandsnevndini:

§ 54. Løgtingið velur millum løgtingsmenn eina uttanlandsnevnd við sjeyp limum, sum landsstýrið ráðfærir seg við, áðrenn avgerðir verða tiknar, ið hava stóran uttanlandspolitiskan týdning.

Stk. 2. Somuleiðis skal landsstýrið ráðfæra seg við hesa nevnd í sambandi við samráðingar við ríkismyndugleikarnar av stórum týðningi fyri viðurskiftini Føroya og Danmarkar millum.

Jenis av Rana, landsstýrismaður við uttanríkismálum, var vertur, tá ið amerikanska sendikvinnan vitjaði